

PROCEDUREVEJLEDNING om nødvielse og vielse på sygelejet¹

(NB! QUICK-GUIDE TIL NØDVIELSE OG VIELSE PÅ SYGELEJET SE SEPARAT DOKUMENT)

En kirkelig vielse holdes for at lyse Guds velsignelse over to menneskers kærlighed til hinanden. En vielse har ligeledes en lang række juridiske og arvemæssige implikationer. Af hensyn til parret er det vigtigt, at procedurerne i forbindelse med nødvielse og vielse på et sygeleje er tydelige og klare, og at indberetningen af vielsen indeholder de korrekte og nødvendige oplysninger. Da nødvielser og vielser på sygelejet ofte skal foregå med kort varsel, og der i nogle tilfælde lægges et pres på præsten for enten at foretage vielsen eller undlade at foretage vielsen, er det vigtigt, at procedurerne er let tilgængelige.

Definition

”**Vielse på sygelejet**” betegner i denne sammenhæng en vielse, hvor der forud for vielsen er indhentet en prøvelsesattest. Det særlige ved vielsen er, at den foretages på f.eks. et hospital, hospice, i hjemmet eller lign., og at den ene part er syg.

”**Nødvielse**” er ikke en betegnelse, der findes i Ægteskabsloven (Æ1) (Jf. bilag 1). I dette papir anvendes nødvielse ligesom i ’Vejledning om behandling af ægteskabssager’ (Jf. bilag 2) som en betegnelse for en vielse, der på grund af den ene parts sygdom gennemføres uden forudgående fuldstændig prøvelse af ægteskabsbetingelserne ved den borgerlige vielsesmyndighed.

Baggrund

Det følger af Ægteskabsloven (Æ1) § 19, stk. 1, (jf. Bilag 1), at en vielse ikke må foretages, før der af kommunen er blevet udstedt en prøvelsesattest, hvoraf det fremgår, at ægteskabsbetingelserne er opfyldt.

Der gælder dog en undtagelse fra dette. Efter Æ1 § 19, stk. 2 kan en vielse finde sted på trods af, at der ikke eller kun delvist er sket prøvelse af ægteskabsbetingelserne, såfremt sygdom hos en af parterne medfører alvorlig fare for, at en udsættelse af vielsen vil bevirke, at denne ikke kan finde sted.

Samtidig nævnes det specifikt (Æ1 § 19, stk. 3.), at vielse *aldrig* må foretages, såfremt det er vielsesmyndigheden bekendt, at ægteskabsbetingelserne ikke er opfyldt.

Vielse på et sygeleje og nødvielse er således et spørgsmål om *ret* og *pligt*. Opfylder parterne ægteskabsbetingelserne, har de *ret* til at blive viet. Opfylder parterne *ikke* ægteskabsbetingelserne (fx om at kunne handle fornuftsmæssigt), har præsten *pligt* til at afvise at vie parterne.

Det er væsentligt at være sig bevidst, at der i nogle tilfælde lægges et stærkt pres på præsten for at foretage en vielse, selvom den syge part ikke opfylder ægteskabsbetingelserne. Det mest typiske er, at den syge part er blevet så uklar, måske ligefrem bevidstløs, at en vielse ikke kan gennemføres. I en del

¹ Der har været talt om ”sygelejevielse” – den betegnelse benyttes i *Liturgisk vejledning for præster i sundhedssektoren*. Vi vil foreslå at ændre betegnelsen – så der skelnes klarere mellem nødvielse og vielse på sygelejet. (”Sygelejevielse” lyder, som om vielsen på sygelejet er en særlig vielsesform, hvilket der ikke er tale om. Vielse på sygelejet er den samme som almindelige vielser. Det er alene omstændighederne, der er anderledes ved en vielse på sygelejet). Ved at benytte betegnelsen ’nødvielse’, adskilles vielser, hvor der ikke er tid til at afvente, at prøvelsen ved den borgerlige vielsesmyndighed bliver foretaget, fra andre vielser – hvilket netop er pointen.

tilfælde lægger de pårørende og sundhedspersonalet pres på præsten for alligevel at gennemføre vielsen, for at få lejlighed til at sige tak for et ofte langt samliv og formodentligt for at sikre den efterlevende samlevers praktiske og økonomiske forhold. I de allerfleste tilfælde har parret haft en del år til at sikre hinanden. Af den ene eller anden grund er det ikke sket, men ofte vil de pårørende fortælle, at parret havde planer om og ønskede at blive gift. Dette er imidlertid ikke et argument for, at præsten - trods manglende evne til at handle fornuftsmæssigt hos den syge part - kan foretage vielsen. Det er på vielsestidspunktet, at parret skal opfylde betingelserne, og loven er klar: vi har som vielsesmyndighed *pligt* til at afvise at foretage en vielse, hvis parret ikke opfylder ægteskabsbetingelserne.

I sjældnere tilfælde kan der omvendt være tale om et pres på præsten for *ikke* at foretage vielsen: fx tilfælde hvor potentielle arvinger vil kunne føle sig forbigået, såfremt vielsen gennemføres. Heller ikke her må præsten være eftergivende over for et pres. Hvis parterne opfylder betingelserne for at blive viet, er ægteskabet en *ret*, parterne har.

NØDVIELSE VEJLEDNING

Tilkald til vielse på sygelejet og nødv vielse

Ved tilkald til vielse har enhver præst pligt til at møde op og undersøge, om betingelserne for at foretage vielse på sygelejet eller nødv vielse er til stede. Præsten har på sin side også ret til at afvise at vie fraskilte eller personer af samme køn, hvis det byder ham/hende imod. I givet fald skal han / hun henvise til en anden præst, som er villig til at foretage vielsen.

En forudsætning for vielsen er: Er den ene part medlem af folkekirken?

Medlemskab af folkekirken

Det er en betingelse, at mindst den ene af parterne er medlem af folkekirken, for at en præst fra folkekirken må foretage vielsen.

En præst kan forestå vielsen, når mindst én af parterne er medlem af Folkekirken. Det fremgår af Æ1 § 16, stk. 1. Dette krav kan der ikke dispenseres fra. Medlemmer af Finlands evangelisk lutherske kirke, den islandske folkekirke, den norske statskirke og den svenske kirke sidestilles som medlemmer af folkekirken². I henhold til Kgl. resolution af 11. december 1945 gælder dette også internerede flygtninge tilhørende evangelisk lutherske trossamfund.³

Der kan evt. i forbindelse med vielsen ske indmeldelse i folkekirken. Ved en indmeldelse i forbindelse med en nødv vielse slækkes der ikke på kravene til optagelse. Man skal være døbt. I tilfælde af indmeldelse af tidligere udmeldte skal man gennemføre en samtale om personens ønske om optagelse i folkekirken ligesom i andre tilfælde, hvor en udmeldt søger genoptagelse i folkekirken.

² Efter lovbkg nr. 622 2012 om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning § 1, stk. 3 bliver personer, der er døbt i et evangelisk – luthersk trossamfund i udlandet, medlem af folkekirken ved at tage ophold her i landet, medmindre de anmelder at ville stå uden for folkekirken. At tage ophold betyder, at man har folkeregisteradresse i landet og er tilmeldt Det Centrale Personregister (CPR).

³ Denne resolution taler om personer, der 'er anbragt' i landet. Og ikke om 'opholder sig' i landet. Det undersøges, om resolutionen er 'out-dated' i kraft af Ægteskabslovens bestemmelser om prøvelsesattest fra 1969. Men indtil videre betragtes den som gældende ifølge stiftskontorchef Helle Ellens Ostenfeld, Københavns stift.

Er hverken patienten eller den kommende ægtefælle medlem af Folkekirken, rettes henvendelse til kommunens bryllupskontor eller borgerservice i den kommune, som vielsen skal foretages.

Kan prøvelse af ægteskabsbetingelserne ske før vielsen?

Er der tid og mulighed for inden vielsen at få prøvet ægteskabsbetingelserne hos den borgerlige prøvelsesmyndighed, bør det gøres. I de fleste tilfælde er kommunernes bryllupskontorer/borgerservice villige til at prøve ægteskabsbetingelserne indenfor kort tid. Man kan kommunikere med den borgerlige vielsesmyndighed telefonisk, via mail og fax. I givet fald bliver der tale om en vielse på et sygeleje frem for en nødvielse.

Når vejledningen taler om, at lægeerklæringen skal indeholde en erklæring om, *at vedkommende ikke kan flyttes*, skyldes det, at hvis vielsen kan foregå i en kirke, bør den foregå dér. Det er en bemærkning, som nok ikke har samme aktualitet i dag, hvor kirkelige vielser også i almindelighed kan foregå andre steder end i en kirke (hvilket dog stadig skal meddeles stift/biskop).

Hvis man ikke kan nå at prøve ægteskabsbetingelserne inden vielsen, bliver der tale om en nødvielse

For nødvielse gælder følgende:

En første betingelse er: Er den syge parts sygdom af en sådan karakter, at vielsen ikke kan udsættes uden alvorlig fare for, at den aldrig kan gennemføres?

Ifølge vejledning nr. 9246 af 18/03/2016 om behandling af ægteskabssager er det vielsesmyndigheden (altså i dette tilfælde præsten), der skal vurdere, om partens sygdom er af en sådan karakter, at vielsen ikke kan udsættes. På et hospital eller et hospice ol. vil det være naturligt, at denne vurdering underbygges af, at en læge ligeledes erklærer, at vielsen ikke tåler udsættelse.

Præsten skal så vidt muligt indhente en lægeerklæring, som dokumenterer partens tilstand (på et hospital, hospice ol. vil det være utænkeligt, at man gennemfører en vielse på sygelejet eller en nødvielse uden at få en lægerklæring, der dokumenterer den syge parts tilstand). Såfremt det på grund af tidsmæssige årsager ikke er muligt at indhente en lægeerklæring, kan en læge eventuelt mundtligt erklære, at partens sygdom er af en sådan karakter, at der kan foretages nødvielse. Hvis det hverken er muligt at indhente lægeerklæring eller mundtlig erklæring fra en læge, skal vielsesmyndigheden selv foretage denne vurdering. Såfremt der indhentes lægeerklæring, skal denne fastslå, at: *"...partens tilstand gør, at vielsen ikke kan udsættes, og at vedkommende ikke kan flyttes (ægteskabsbekendtgørelsens § 19).*

Når loven taler om alvorlig fare for, at vielsen ikke kan finde sted, hvis den udskydes, skal det formodentlig forstås meget kontant og er ikke åbent for fortolkning. Alle mennesker står i fare for pludselig at omkomme ved ulykke eller pludselig sygdom, og det er ikke i sig selv grund til at haste en vielse igennem. Ved nødvielse skal der være en konkret og alvorlig fare for, at den syge part dør eller bliver handicappet i en grad, så han/hun ikke senere vil kunne indgå ægteskabet.

Vurdering af ægteskabsbetingelserne

Er betingelserne tilstede for at gennemføre en nødvielse, kan præsten vurdere, om ægteskabsbetingelserne er opfyldte.

Det er præstens ansvar at undersøge, om parterne opfylder ægteskabsbetingelserne i det omfang, som det efter forholdene er forsvarligt.

Parterne skal skriftligt (eventuelt på ægteskabserklæringen) eller mundtligt erklære, at der ikke på grund af slægtskab eller tidligere ægteskab er noget til hinder for ægteskabet (Æ1 §§ 6 og 9). Ægteskabslovens § 6 handler om, at ægteskab ikke må indgås mellem slægtninge i ret op- eller nedstigende linje (fx mellem forældre og børn) eller mellem søskende. § 9 i ægteskabsloven siger, at den, som tidligere har indgået ægteskab eller har været part i et registreret partnerskab, ikke må indgå ægteskab, så længe det tidligere ægteskab eller registrerede partnerskab består.

Spørgsmål om eventuelt skifte af fællesbo i et tidligere ægteskab skal altså ikke undersøges nærmere.

Det enkleste er om muligt at bede parret udfylde ægteskabserklæringen, eller at præsten udfylder den sammen med parret og lader dem underskrive den. Når præsten stiller parret spørgsmålene fra ægteskabserklæringen, kan hun/han samtidig danne sig et skøn over, hvor vidt den syge part kan handle fornuftsmæssigt.

Kan den syge part ikke underskrive erklæringen fx pga. lammelse eller af andre fysiske årsager, kan man bede lægen som en del af lægeerklæringen dokumentere, hvorfor patienten ikke selv kan underskrive.

Vurdering af den syge parts evne til at handle fornuftsmæssigt

Det er ligeledes en betingelse, at den syge part kan handle fornuftsmæssigt. Der bør derfor ikke være tvivl om, at parten ønsker at indgå ægteskab og forstår selve handlingen og konsekvenserne heraf.

Det fremgår ikke eksplicit af Æ1, at parterne på tidspunktet for vielsen skal være i stand til at handle fornuftsmæssigt. Hverken Æ1 § 24, stk. 1, nr. 1 eller vejledning om behandling af ægteskabssager indeholder et retligt-medicinsk krav i forhold til vurderingen af den syges evne til at handle fornuftsmæssigt. Alligevel er dette en betingelse for gyldig indgåelse af ægteskab. Det betragtes som en naturlig forudsætning, som ikke specifikt nævnes.

Ifølge vejledning om behandling af ægteskabssager skal præsten/vielsesmyndigheden altid sikre, at parten kan handle fornuftsmæssigt. Der bør derfor ikke være tvivl om, at parten

- 1) ønsker at indgå ægteskab
- 2) forstår selve handlingen
- 3) forstår konsekvenserne heraf

I praksis er der ikke tale om et formelt juridisk habilitetskrav (som det ellers fremgår af den liturgiske vejledning) eller et medicinsk habilitetskrav, men præsten skal have så tydelig kontakt med parterne, at hun/han ikke er i tvivl om, at den syge part udtrykker et ønske om at blive gift, forstår, hvad der foregår, kan svare relevant på spørgsmål og overskue konsekvenserne af at blive gift.

Er præsten i tvivl om, hvorvidt den syge part kan handle fornuftsmæssigt i en grad, så han/hun forstår og kan overskue konsekvenserne af at blive gift og udtrykke et klart ønske om at blive gift, har præsten *pligt* til at undlade at foretage vielsen. Hvis det under vielsen viser sig, at den syge part ikke er klar, så han/hun ikke opfylder kravet til at kunne handle fornuftsmæssigt, skal præsten afbryde vielsen.

Der er intet krav om, at man skal kunne svare mundtligt. Den syge part kan svare på spørgsmål og svare ja til vielsen på anden vis end ved mundtlige svar, fx svare ved hoved- hånd- eller øjenbevægelser.

Lægeerklæring

Præsten skal som nævnt så vidt muligt indhente en lægeerklæring, som ud over, at vielsen ikke tåler udsættelse, ligeledes dokumenterer, at den syge part efter lægens opfattelse kan handle fornuftsmæssigt (jf. bilag 5). Dette skal fremgå af lægeerklæringen, og vielsesmyndigheden bør altid selv sikre sig dette, da det i sidste ende er præstens ansvar som vielsesmyndighed. Hvis der efterfølgende rejses tvivl om, hvorvidt den syge part var klar nok til at indgå ægteskab, vil det være af væsentlig betydning, at præsten kan dokumentere ved en lægeerklæring, at han/hun ikke er den eneste, der har vurderet den syge part som værende i stand til at handle fornuftsmæssigt.

Lægens erklæring skal afspejle lægens vurdering umiddelbart i forbindelse med vielsen. En lægeerklæring må ikke være udfærdiget flere dage før eller efter vielsen. I øvrigt gælder det som tidligere nævnt, at såfremt det på grund af tidsmæssige årsager ikke er muligt at indhente en lægeerklæring, kan en læge eventuelt mundtligt erklære, at parten kan handle fornuftsmæssigt, og at lægen ikke ser partens tilstand som en hindring for, at han/hun forstår selve handlingen og konsekvenserne af at blive gift. Lægen kan skrive erklæringen snarest muligt efter vielsen. Hvis det hverken er muligt at indhente lægeerklæring eller mundtlig erklæring fra en læge, skal vielsesmyndigheden selv foretage denne vurdering.

Fremmøde

Ifølge Æ1 § 20, stk. 2 er det en betingelse, *at begge parter møder personligt og samtidigt ved vielsen*. Man kan ikke foretage en vielse, hvis ikke begge parter er til stede samtidig. Man kan ikke blive viet ved stedfortræder eller fx ved, at den ene part over telefonen giver tilsagn om at ville vies.

Erklæring om at ville ægte hinanden

Det følger endvidere af bestemmelsen, at parterne skal "erklære at ville ægte hinanden". Bestemmelsen indeholder ingen formkrav til denne erklæring. Erklæringen kan således være både mundtlig, skriftlig eller en anden form for tydelig tilkendegivelse. Erklæringen kan i skriftlig form være "Ægteskabserklæring" jf. bilag 3 eller en kort erklæring jf. bilag 4. Endeligt skal parterne i overensstemmelse med vielsesritualet forkyndes at være ægtefolk af den pågældende præst.

Det er denne erklærings mundtlige udgave, der er indeholdt i parternes "ja" til ritualets tilspørgsel. Det er en forudsætning for erklæringens gyldighed, at den er ubetinget og ikke underlagt nogen former for vilkår eller tidsbegrænsning (jf. Vejledningen... Bilag 2). Som tidligere nævnt er det ikke et krav, at parterne kan svare mundtligt ja, men kan den syge part ikke svare fx pga. lammelser, bør det fremgå af lægeerklæringen.

Vidner

To vidner skal overvære vielsen og bevidne, at den er foregået. Det er ikke vidnernes opgave at bevidne parternes evne til at handle fornuftsmæssigt. Det er alene vidnernes opgave at bevidne, at parterne var til stede på vielsestidspunktet, tilkendegav, at de ønskede at blive viet, og at præsten forkyndte, at parterne nu er ægtefæller.

Vidneerklæringen skal indeholde navn og adresse på de to vidner og deres underskrift, jf. bilag 6.

Selve vielsen

Ritual – se den liturgiske vejledning

Ritual for vielse af parter af samme køn Jf.

http://www.folkekirken.dk/fileadmin/files/Pdf/Forslag_til_ritual_for_vielse_af_to_af_samme_koen.pdf

Præsten bærer præstekjole under vielsen. Hvis der af hensyn til patientens isolation, hygiejne eller andre forhold af sundhedspersonalet stilles krav om særlig påklædning, må præsten følge de anvisninger, der gives.

Indberetning i forbindelse med nødvielse

Folkeregisteret / bryllupskontoret i parrets eller i en af parternes bopælskommune:

- Lægeerklæring, jf. bilag 5
- Ægteskabserklæring eller en tro- og loveerklæring, hvis ægteskabserklæringen ikke kan skaffes, jf. hhv. bilag 3 og bilag 4
- Vidneerklæring, jf. bilag 6
- Brev fra præsten om, at vielsen har fundet sted, jf. bilag 7

Kirkekontoret i det sogn, handlingen har fundet sted:

- Kopi af lægeerklæring
- Kopi af ægteskabserklæring
- Kopi af vidneerklæring
- Brev fra præsten om, at vielsen har fundet sted, jf. bilag 8
- Kirkekontoret skal efterfølgende registrere prøvelsesattestnummeret i Personregistrering, når prøvelsesattesten foreligger fra kommunen (jf. Håndbog i Personregistrering 2017 s. 372)
- Evt. ansøgning om navneændring på bryllupsdagen via borger.dk (/blanket på personregistrering.dk)

Biskoppen i det stift, handlingen har fundet sted

- Kopi af lægeerklæring
- Kopi af ægteskabserklæring
- Kopi af vidneerklæring
- Brev fra præsten, hvoraf det fremgår, at vielsen har fundet sted (dag og sted) mellem N.N. og N.N., og at der er foretaget indberetning til kirkekontoret, jf. bilag 9

Præsten beholder selv en kopi af samtlige dokumenter.

OBS Det er vigtigt at orientere kirkekontor/kirkebogsførende sognepræst snarest muligt om vielsen og sikre, at papirerne kommer kirkekontoret / kirkebogsførende sognepræst i hænde straks. Hvis den syge part dør kort efter vielsen, og dødsfaldet er registreret, før registreringen af vielsen er sket, komplicerer det registreringen af vielsen.

NB! Vielsesattest udleveres snarest muligt (der afventes ikke prøvelsesattest fra den borgerlige myndighed).

"VIELSE PÅ SYGELEJET" VEJLEDNING

Vielse på sygelejet er en almindelig vielse, hvor der forinden er udfærdiget en prøvelsesattest af prøvelsesmyndigheden, men vielsen foregår på et sygeleje.

Vurdering

Der gælder naturligvis de helt samme krav til den syge parts evne til at kunne handle fornuftsmæssigt, som ved en nødvielse (se s.4).

Lægeerklæring

Der bør fremskaffes en lægeerklæring, som dokumenterer, at den syge part er i stand til at handle fornuftsmæssigt (se s.5) jf. bilag 5, s.12. Præsten arkiverer lægeerklæringen i sit arkiv. Hvis det er åbenlyst urimeligt at indhente en lægeerklæring, kan præsten undlade dette.

Vidneerklæring

Som ved en nødvielse skal vielsen overværes af to vidner, og der udfærdiges en vidneerklæring (se s.5) jf. bilag 6, s.13

Biskoppens tilladelse til at foretage vielse uden for kirkens rum

Forud for en vielse uden for kirkens rum skal man stadig ansøge biskoppen om tilladelse, med mindre andet er aftalt med biskoppen, eller at det ikke kan nås.

Indberetning

Kirkekontoret i det sogn, hvor handlingen har fundet sted:

- Prøvelsesattest
- Vidneerklæring
- Biskoppens tilladelse, hvis den foreligger (jf. Håndbog i Personregistrering 2017 s. 372).

Biskoppen:

- Kopi af prøvelsesattest
- Kopi af eventuel lægeerklæring
- Kopi af vidneerklæring
- Brev fra præsten, hvoraf det fremgår, at vielsen har fundet sted (dag og sted) mellem N.N. og N.N., og at der er foretaget indberetning til kirkekontoret, jf. bilag 9

Præsten beholder den originale lægeerklæring.

OBS Det er derfor vigtigt at orientere kirkekontor/kirkebogsførende sognepræst snarest muligt om vielsen og sikre, at papirerne kommer kirkekontoret / kirkebogsførende sognepræst i hænde hurtigst muligt. Hvis den syge part dør kort efter vielsen, og dødsfaldet er registreret, før registreringen af vielsen er sket, komplicerer det registreringen af vielsen.

NB! Vielsesattest udleveres snarest muligt.

BILAG 1

Lovgrundlag:

Ægteskabsloven

(Hentet fra: <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=140525>)

Social-, Børne- og Integrationsministeriet, Bekendtgørelse nr. 1321 af 27/11/2013 om indgåelse af ægteskab, 2013 (Æ1)

§ 19, stk. 1; 2 og 3

§ 19. Vielse må ikke foretages, før en af de myndigheder, der er nævnt i § 13, stk. 1, har attesteret, at ægteskabsbetingelserne er opfyldt. Attesten har gyldighed i 4 måneder. Hvis betingelsen i § 11 a er opfyldt for et kortere tidsrum end 4 måneder, skal gyldigheden af attesten begrænses tilsvarende.

Stk. 2. Er der på grund af en af parternes sygdom alvorlig fare for, at en udsættelse af vielsen vil medføre, at denne ikke kan finde sted, kan vielse dog foretages, selv om der ikke eller kun delvis er sket prøvelse af ægteskabsbetingelserne.

Stk. 3. Vielse må aldrig foretages, såfremt det er vielsesmyndigheden bekendt, at ægteskabsbetingelserne ikke er opfyldt.

BILAG 2

Vejledning om behandling af ægteskabssager (www.retsinformation.dk)

Vejledning om behandling af ægteskabssager

(Downloadet den 18. november 2016 fra:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=179365>)

Kapitel 6

Nødvielser, ~~proforma ægteskaber, arrangerede ægteskaber og tvangsægteskaber~~

6.1. Nødvielser

En vielse må ikke foretages, før der er foretaget en prøvelse af, om betingelserne for at indgå ægteskab er opfyldt.

Hvis der på grund af en af parternes sygdom er alvorlig fare for, at udsættelse af en vielse vil betyde at denne ikke kan gennemføres, kan vielsesmyndigheden dog undlade at foretage en forudgående prøvelse (ægteskabslovens § 19, stk. 2).

Det er vielsesmyndigheden, der vurderer, om der på grund af en af parternes sygdom er alvorlig fare for, at en udsættelse af vielsen vil medføre, at den ikke kan finde sted.

Til brug for denne vurdering bør vielsesmyndigheden så vidt muligt indhente en lægeerklæring, der dokumenterer partens tilstand, herunder at partens tilstand gør, at vielsen ikke kan udsættes, og at vedkommende ikke kan flyttes (ægteskabsbekendtgørelsens § 18).

Hvis det på grund af partens tilstand ikke af tidsmæssige årsager er muligt at indhente en lægeerklæring, kan en læge eventuelt mundtligt erklære ovenstående over for vielsesmyndigheden. I modsat fald må vielsesmyndigheden selv foretage denne vurdering.

Parterne skal skriftligt (eventuelt på ægteskabserklæringen) eller mundtligt erklære, at der ikke på grund af slægtskab eller tidligere ægteskab er noget til hinder for ægteskabet (ægteskabslovens §§ 6 og 9). Spørgsmål om eventuelt skifte af fællesbo i et tidligere ægteskab skal altså ikke undersøges nærmere.

Vielsesmyndigheden skal altid sikre, at parten kan handle fornuftsmæssigt. Der bør derfor ikke være tvivl om, at parten ønsker at indgå ægteskab og forstår selve handlingen og konsekvenserne heraf. Dette kan fremgå af en lægeerklæring, men vielsesmyndigheden bør altid selv sikre sig dette.

Når vielsen er foretaget, udleverer vielsesmyndigheden en vielsesattest til parterne og fører vielsen ind i ægteskabsbogen. Det anføres i anmærkningsrubrikken i ægteskabsbogen, at der er foretaget en nødvielse med oplysning om, hvilken prøvelse der er foretaget. Det skal fremgå, at parterne har afgivet erklæring om, at der ikke efter lovens §§ 6 og 9 er noget til hinder for ægteskabet.

Vielsesmyndigheden indberetter til prøvelsesmyndigheden, at der er foretaget en nødvielse og indsender eventuel lægeerklæring, ægteskabserklæring m.v. Prøvelsesmyndigheden foretager herefter så vidt muligt en fuldstændig prøvelse af ægteskabsbetingelserne og indsender derefter sagen inklusive prøvelsesattest og andre relevante dokumenter til Ankestyrelsen, som fører tilsyn med nødvielser i relation til, om betingelserne for nødvielse er til stede. Tilsvarende regler gælder om en indberetning, prøvelsesmyndigheden modtager fra en præst.

Bilag 3. Ægteskabserklæring

Ægteskabserklæring kan downloades via: www.borger.dk den ene parts NemID skal anvendes.

Ellers kan man søge efter en ægteskabserklæring på nettet.

Bilag 4. Tro og loveerklæring

En tro og loveerklæring kan udformes på denne måde:

TRO OG LOVE-ERKLÆRING

Undertegnede

Part 1 (navn, adresse _____

cpr.nr.): _____

og

Part 1 (navn, adresse _____

cpr.nr.): _____

erklærer herved på tro og love, at der ikke på grund af slægtskab eller tidligere ægteskab er noget til hinder for ægteskabet

- *at mindst den ene af os er medlem af folkekirken*
- *at vi ikke er beslægtet i ret op- og nedgående linje*
- *at vi ikke er søskende*
- *at vi enten er ugifte, eller fraskilte, eller enke/enkemand*

X-købing Hospital den / 20

Underskrift part 1

Underskrift part 2

Bilag 5. Lægeerklæring

LÆGEERKLÆRING – NØDVIELSE

Erklæringen skal udfærdiges af en læge på den afdeling, hvor patienten er indlagt eller behandles. Den affattes på afdelingens brevpapir eller afgives på denne blanket påført afdelingens stempel. Erklæringen skal så vidt muligt foreligge skriftligt inden vielsen. Haster det meget med vielsens gennemførelse, afgiver lægen erklæringen mundtligt overfor præsten, og derefter afgives en skriftlig erklæring uden unødigt ophold.

Patientens navn:

Adresse:

Cpr. nr.: _____

Som er indlagt på afdeling:

- *Patienten, der ønsker at blive viet på sygelejet, kan handle fornuftsmæssigt. Det betyder,*
- *at parten ønsker at indgå ægteskab*
- *forstår selve handlingen og konsekvenserne heraf.*
- *Patienten kan ikke flyttes.*
- *Vielsen kan ikke udsættes, indtil prøvelse ved prøvelsesmyndigheden/kommunen er sket, uden fare for, at vielsen så ikke kan finde sted. **Gælder ikke vielse ved sygeleje, hvor prøvelsesattest er udstedt.***

_____, den ____ / ____ 20..

Lægens underskrift

Lægens navn og titel:

Afdelingens stempel

Hospital:

Bilag 6. Vidneerklæring

Undertegnede har været til stede på X-købing Hospital den / 20, kl.

og bevidner, at

Part 1 (navn, adresse _____

cpr.nr.): _____

og

Part 2 (navn, adresse _____

cpr.nr.): _____

er blevet viet af pastor

efter folkekirkens ritual og bevidner ved min underskrift vielsen

Vidne 1 (navn, adresse _____

cpr.nr.): _____

og

Vidne 2 (navn, adresse _____

cpr.nr.): _____

Bilag 7. Indberetning til den borgerlige myndighed

Bryllupskontoret
XX Kommune
Rådhuset
Postnummer By

Vedr.: Vielse uden forudgående fuldstændig prøvelse ("nødvielse").

Hermed skal jeg meddele, at jeg, hospitalspræst NN, den dd. md 201X har afholdt vielse uden forudgående fuldstændig prøvelse (nødvielse). Vielsen er blevet afholdt, fordi den ene part er indlagt på X-købing Hospital, afdeling BB med en livstruende sygdom, og en yderligere udsættelse af vielsen ville medføre fare for, at vielsen ikke kunne gennemføres.

Jeg har viet: YY , CPR-nr. YYYYYY-XXXX
 Adresse
 og
 XX CPR-nr. XXXXXX-YYYY
 Adresse – evt.: Samme adresse

Der forelå ikke prøvelse ved den borgerlige myndighed, da vielsen blev foretaget. Jeg har før vielsen foretaget skøn over evt. hindringer for ægteskabets indgåelse og har ikke fundet nogen hindring.

Ligeledes har jeg i forbindelse med vielsen indhentet vedlagte lægeerklæring fra læge NN, BB afdeling. Vielsen blev overværet af to vidner, og vidneerklæring er vedlagt.

Vielsen er samtidig indberettet til biskoppen over DD Stift og kordegnen/kirkekontoret ved CC sogn (Det sogn, som hospitalet er beliggende i).

Med venlig hilsen

NN

Hospitalspræst

Vedlagt: ægteskabserklæring, lægeattest og vidneerklæring (originale attester)

Bilag 8. Indberetning til Kirkekontoret i det sogn, vielsen er foregået.

Kirkekontoret
CC sogn (I det sogn, som hospitalet er beliggende)
Adresse
Postnummer By

Vedr.: Vielse uden forudgående fuldstændig prøvelse ("nødvielse").

Hermed skal jeg meddele, at jeg, hospitalspræst NN, den dd. md. 201X har afholdt vielse uden forudgående fuldstændig prøvelse (nødvielse). Vielsen er afholdt, fordi den ene part er indlagt på X-købing Hospital, afdeling BB med en livstruende sygdom, og en yderligere udsættelse af vielsen ville medføre fare for, at vielsen ikke kunne gennemføres.

Jeg har viet: YY , CPR-nr. YYYYYY-XXXX
 Adresse

 og

 XX CPR-nr. XXXXXX-YYYY
 Adresse – evt.: Samme adresse

Der forelå ikke prøvelse ved den borgerlige myndighed, da vielsen blev foretaget. Jeg har før vielsen foretaget skøn over evt. hindringer for ægteskabets indgåelse og har ikke fundet nogen hindring.

Ligeledes har jeg i forbindelse med vielsen indhentet vedlagte lægeerklæring fra læge NN, BB afdeling. Vielsen blev overværet af to vidner, og vidneerklæring er vedlagt.

Vielsen er samtidig indberettet til biskoppen over DD Stift og XX kommune (Den kommune, som den ene af parterne har bopæl i).

Med venlig hilsen

NN
Hospitalspræst

Vedlagt: Kopi af ægteskabserklæring, lægeattest og vidneerklæring

Bilag 9. Indberetning til biskop

Biskop
BB-sen
DD Stift
Adresse
Postnummer By

Vedr.: Vielse uden forudgående fuldstændig prøvelse ("nødvielse").

Hermed skal jeg meddele, at jeg, hospitalspræst NN, den dd. md. 201X har afholdt vielse uden forudgående fuldstændig prøvelse (nødvielse). Vielsen er afholdt, fordi den ene part er indlagt på X-købing Hospital, afdeling BB med en livstruende sygdom, og en yderligere udsættelse af vielsen ville medføre fare for, at vielsen ikke kunne gennemføres.

Jeg har viet: YY , CPR-nr. YYYYYY-XXXX
Adresse
og
XX CPR-nr. XXXXXX-YYYY
Adresse – evt.: Samme adresse

Der forelå ikke prøvelse ved den borgerlige myndighed, da vielsen blev foretaget. Jeg har før vielsen foretaget skøn over evt. hindringer for ægteskabets indgåelse og har ikke fundet nogen hindring.

Ligeledes har jeg i forbindelse med vielsen indhentet vedlagte lægeerklæring fra læge NN, BB afdeling. Vielsen blev overværet af to vidner, og vidneerklæring er vedlagt.

Vielsen er samtidig indberettet til DD Kommune og kordegnen/kirkekontoret ved CC sogn (Det sogn, som hospitalet er beliggende i).

Med venlig hilsen

NN

Hospitalspræst

Vedlagt: Kopi af ægteskabserklæring, lægeattest og vidneerklæring